

De werkers in de wijngaard

Een hele vreemde gelijkenis eigenlijk wanneer je die leest. Is die zogenaamde 'Heer' in het verhaal wel goed bezig? Ik denk dat je met dit verhaal niet direct bij een vakbond terecht kunt. Of juist wel? Mensen die veel of weinig werken: de (geldelijke) beloning daarvoor is hetzelfde in dit verhaal! Maar door de tijd heen is er een 'onzuiver' element in het verhaal terecht gekomen.

Waarschijnlijk door het verhaal in kinderbijbels of een poging om er 'een begrijpelijk verhaal' van te maken van wat Jezus vertelt. De 'Heer' gaat telkens weer naar de markt om verse arbeidskrachten. Meestal wordt er dan bij gezegd 'omdat anders het werk in de wijngaard niet klaar komt'. Dat is niet zo. De heer van de wijngaard gaat naar de markt en ziet dat anderen daar (nog) niet zijn ingehuurd. Die mensen komen anders niet aan bod! De maatschappij is zo ingericht dat er voor hen (nog) geen ruimte/plaats is! En dat wil de heer juist zo graag. Hij doet dat, laat ze bij Hem aan bod komen en wanneer er uitbetaald wordt, komt er ineens ongezouten commentaar van de eerste groep. Die rekende zich al rijk, toen ze zagen hoeveel de laatste groep kreeg als loon. Wij zeker wel meer verdiend, want hebben veel langer gewerkt, zo redeneren ze. Ze ontpoppen zich plotseling in 'rupsjes nooit genoeg' (een verwijzing naar een bekend kinderboekje). Die eerste groep neemt de "Heer" de menselijke maat, oordeelt snel zonder naar de beweegredenen van de Heer te vragen. Herkenbaar in de kretologie van "eigen volk eerst. "America first", de "Brexit" en vul het verder maar in. Blijkbaar zag de eerste groep de rest op de markt niet staan. Maar de Heer wel! Ook deze gelijkenis heeft hetzelfde thema als in de 'barmhartige Samaritaan' (ook de priester en de leviet zagen de gewonde man niet, maar juist de Samaritaan wel! En in 'de verloren zoon', heeft de oudste de jongste al 'opgegeven'. Jezus gebruikt dit thema dus herhaaldelijk om aan te geven hoe belangrijk dit gegeven voor God is. De kleinste/ minst bedeelde in elk opzicht wordt in de schijnwerper gezet en wordt gezien en geaccepteerd. Vandaar 'de eersten zullen de laatsten zijn' en omgekeerd. We weten het ook wanneer ze Jezus vragen wat de belangrijkste wetregel is.

Prompt krijgen ze als antwoord:

"God liefhebben en de naaste als jezelf". Kort, maar krachtig, maar ook verdraaid moeilijk. En wanneer je de ander ziet "staan", los je tegelijkertijd gedeeltelijk het armoeprobleem ook nog op. Albert Schweitzer, die naast arts ook theoloog was, vond dat Jezus door zijn gelijkenissen de 'mens' meer 'aanzien' gaf. Nu wij nog! Jezus gebruikt de verhalen in de tijd dat de meeste mensen niet lezen en schrijven konden. Maar de mooie verhalen doorvertellen

konden ze wel. Zodoende bleven die verhalen bekend en zijn uiteindelijk in het N.T. terecht gekomen. Die verhalen blijven ons levenslang boeien!

Sjoerd D. Schaaf